

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeș–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet / Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (FŐSZAK)

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLM4163 ETIKAI KRITIKA (magyar nyelven)							
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. habil. Berszán István egyetemi tanár							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Nagy Zoltán							
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	4	2.6 Az értékelés módja	K o l l	2.7 A tantárgy típusa	Tartalma szerint A tantárgy jellege (kötelező/választható/faktultatív)	DS Választható

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium	1
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium	14
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					14
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					24
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					14
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek.....					0
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	56				
3.8 A félév össz-óraszám	98				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	előadóterem, alkalmmilag vetítő, laptop, hangszórók
5.2 A szeminárium lebonyolításának feltételei	szemináriumi terem, alkalmmilag vetítő, laptop, hangszórók

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C.1.1. A fogalmak meghatározása, az irodalomelméleti és a komparatiztikai szaknyelv jellegzetességeinek felismerése és példázása; a humántudományok interdiszciplináris elemzési módszereinek ismerete.</p> <p>C.1.2. A világ- és összehasonlító irodalom változásainak és a központi témáinak meghatározása és leírása, a modern irodalomelmélet fogalmainak, nézőpontjainak és módszereinek leírása.</p> <p>C1.3. Az irodalomelmélet és a komparatiztika fogalmainak alkalmazása a kutatásban és az irodalmi/kulturális jelenségek viszonylatában. Az irodalmi diskurzus kapcsolata a kulturális diskurzussal általában, valamint a tudományossal</p> <p>C.1.4. A nézetek és elméleti irányzatok kritikai megközelítése az irodalom tanulmányozása során.</p>
Általános kompetenciák	<p>CT.1. Szóbeli vagy írásbeli szövegalkotás egy összehasonlító irodalmi, irodalomelméleti témában, amely lexikailag és szintaktikailag árnyalt, következetes és jól formált.</p> <p>CT.2. Kapcsolatteremtés csoportban; interperszonális kommunikáció és szerepvállalás.</p>

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> tájékozódás az etikai fordulat és a kortárs kritika viszonyaiban
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Az előadás egymást követő kritikai tendenciák sorában igyekszik elhelyezni a Lévinas nyomán kibontakozó etikai kritika változatait, illetve az előadó etikai kutatásai felől közelít kritika és etika viszonyához.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Etika és irodalomtudomány viszonya	<p>Problémafelvetés és a irodalomolvasó hallgatók érintettségének kiderítése</p> <p>Fogalom-tisztázó magyarázat és a fogalmak, elméleti koncepciók olvasástechnikai alkalmazása.</p>	
2. Az etika kritikája és a kritika etikai vizsgálata		
3. Transzcendentális kritika és dekonstruktív kritika (Kant, de Man)		
4. Archeológiai kritika (Foucault) és a történeti kritikák		
5. Médiatörténeti és médiaelméleti kritika (Kittler, Aarseth)		
6. <i>Histoire Croisée</i> (Werner, Zimmermann)		
7. Lévinas és az etikai kritika		
8. Etikusan olvasni		
9. Az olvasás aktív módja, az olvasás passzív módja és a passzivitás olvasása (Robert Eaglestone)		
10. Innováció, irodalom, etika (Derek Attridge)		
11. Narratíva és alteritás (Andrew Gibson)		
12. Az elbeszélte másikhoz való viszony		
13. Lévinas, az identitás kritikája és a genderelmélet		
14. Olvasat – Tóth Krisztina: <i>Lakatlan ember</i>		

Kötelező könyvészet

Geoffrey Galt Harpham: *Etika és irodalomtudomány*. Helikon Irodalomtudományi szemle 2007/4. 499–520.

Robert Eaglestone: *Hibák: James, Nussbaum, Miller, Lévinas*. Helikon Irodalomtudományi szemle 2007/4. 521–531.

Derek Attridge: *Innováció, irodalom, etika: viszonyulás a másikhoz*. Helikon Irodalomtudományi szemle 2007/4. 532–550.

Andrew Gibson: *Narratíva és alteritás*. Helikon Irodalomtudományi szemle 2007/4. 55–577.

Adam Zachary Newton: *Narratíva mint etika*. Helikon Irodalomtudományi szemle 2007/4. 578–616.

Andrei Pleșu: *Minima moralia*. Koinónia, Kolozsvár 2000.

Berszán István: Történeti kritika - időbeli tájékozódás. Kalligram, 2009/3. 70–75		
Berszán István: Posztszekuláris gyakorláskutatás. Kalligram 2011/június, 84 –88.		
8.2 Szeminárium		
I. A Másik születése R. M. Rilke: <i>Archaikus Apolló-torzó</i> Derek Attridge: <i>Innováció, irodalom, etika: viszonyulás a másikhoz.</i> (Helikon, 2007/4, 532-551.)	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
II. Egy olvasáserotika etikája Roland Barthes: <i>A szöveg öröme</i> (Uő: <i>A szöveg öröme.</i> Osiris, Bp., 2001, 75–116. Kalmár György: <i>A szöveg-test elméletei.</i> In uő: „ <i>A női test igazsága. Tanulmányok a női test és az igazság figuratív kapcsolatának történetéből</i> Chaucertől Derridáig, 169– 199.)	Hallgató által tartott vitaindító, a szeminárium anyagának közös megbeszélése.	
III. A megértés nőiessége John Donne: <i>XIX. Elégia</i> Kalmár György: <i>Testek és áthelyeződések.</i> In: uő, u.o. 135-160.		
IV. A megfigyelt és lehallgatott szubjektum etikája Cs. Gyimesi Éva: <i>Szem a láncban. Bevezetés a szekusdossziék hermeneutikájába.</i> Komp-Press, Kolozsvár, 2009. Michel Foucault: <i>A szubjektum és a hatalom.</i> In: Bókay Antal – Vilcsék Béla et al. (szerk.): <i>A posztmodern irodalomtudomány kialakulása.</i> Osiris, Bp. 2002, 396–410. Ajánlott olvasmány: Mekis D. János – Z. Varga Zoltán (szerk.): <i>Írott és olvasott identitás. Az önéletrajzi műfajok kontextusai.</i> L'Harmattan, Bp., 2008. Cristina Anisescu – Adelina Ștefan: <i>Integrating the Occurrence into the Reconstructed Narrative of a Securitate File.</i> In: István Berszán (ed.): <i>Orientation in the Occurrence.</i> Komp-Press, Cluj-Napoca, 2009, 142–156.		
V. Jelenlét-etika Hans Ulrich Gumbrecht: <i>Hangulatokat olvasni.</i> In: Prae 2013/3. 9- 25. (http://www.prae.hu/prae/content/journals/prae%2055%202013%2009%20nyomdai%20cmk.pdf) Ajánlott olvasmány: Hans Ulrich Gumbrecht: <i>A jelenlét előállítása. Amit a jelentés nem közvetít.</i> Ráció, Bp., 2010. Hans Ulrich Gumbrecht: <i>Jelenlét a nyelvben (különös tekintettel a múlt jelenlétére)</i> In: Aetas, 28.évf. 2013, 1.szám http://epa.oszk.hu/00800/00861/00060/pdf/EPA00861_aetas_2013-01_178-186.pdf Frank R. Ankersmit: <i>A történelmi tapasztalat.</i> Typotex, Bp., 2014. Berszán István: <i>Olvasás-idők.</i> In uő: <i>Gyakorlás-kutatás.</i> Kalligram, Pozsony, 2013, 33–45.		
VI-VII. Művészet – sold out! A kultúra és a gazdaság etikái dimenzióinak néhány aspektusa Boris Groys: <i>Műalkotás és árú.</i> In: http://aszem.info/2016/02/boris-groys-mualkotas-es-aruj/ Boris Groys: <i>Művészet és pénz.</i> In: http://aszem.info/2016/03/boris-groys-muveszet-es-penz/ Ajánlott olvasmány: Berszán István: <i>Poszt-szekuláris gyakorláskutatás.</i> In uő: <i>Gyakorlás-kutatás.</i> Kalligram, Pozsony, 2013,107–118. Boris Groys: <i>Művészet és pénz.</i> In: http://aszem.info/2016/03/boris-groys-muveszet-es-penz/ Boris Groys: <i>Despre nou. Eseu de economie culturală.</i> Idea		

Design&Print, Cluj, 2003.		
---------------------------	--	--

9. A szakmai területek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvadásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a Megyei Tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban; a megadott vizsgafeladatra koncentráció; az érvelés logikája	kollokvium	50%
10.5 Szeminárium	Aktív jelenlét	bemutató + teszt	50%
10.6 Minimális követelmények			
<ul style="list-style-type: none">A kötelező szakirodalom elolvasásaAz alapfogalmak helyes értelmezéseJelenlét a szemináriumon (1 hiányzás megengedett)a félév során egyszer szemináriumi vitaindítót tartani7-8 oldalas dolgozat megírása/teszt			

A kitöltés időpontja	Az előadásért felelős tanár aláírása	A szemináriumért felelős tanár aláírása
2024.04.16.		
Az intézeti jóváhagyás időpontja 2024.04.17.	Az intézetvezető aláírása 	
A dékáni jóváhagyás időpontja	A felelős dékánhelyettes aláírása 	A kar pecsétje